

ЗАМЕТКА

Знахідка амфібії роду *Trachycephalus* (Hylidae, Amphibia) в Україні [Record of Amphibian Genus *Trachycephalus* (Hylidae, Amphibia) in Ukraine]. — Родина Hylidae Rafinesque, 1815 є однією з найбагатших за видовим складом серед амфібій світової фауни: в її складі, за базою даних Інтегрованої системи таксономічної інформації (ITIS), нараховують 47 родів та 907 видів. В Україні родина представлена двома видами: *Hyla arborea* (Linnaeus, 1758) та *H. orientalis* Bedriaga, 1890 (Frost, Darrel, 2009). Взимку поточного року (27.02.2012) авторам передали особину невідомої для фауни України амфібії родини Hylidae. Ця амфібія мала відносно великі розміри, присоски на всіх пальцях, характерні зроговілі структури поверх голови, блискучий бронзових відтінків колір спини. Попри морозний період, особина була жива, у відносно добромому стані. Аналіз літератури дозволив з'ясувати належність амфібії до роду *Trachycephalus* Tschudi, 1838, поширеного у Південній Америці. Всі види цього роду (їх 12) розрізняються за забарвленням, поширенням і окремими морфологічними деталями. Зразок визначено як *Trachycephalus jordani* (Stejneger, Test, 1891). Ця амфібія названа нами «реброголов бронзовий» (з латини назва роду може бути перекладена як «реброголов Джордана»: грецьке слово *trachus*, *trachus*, τραχύς — нерівний, рифовий, рапавий, грубий, скелястий; в англ. мові рід позначають як «шоломоголова деревна жаба» — «casque-headed treefrog», або «кістковоголова деревна жаба» — «bone-headed tree frog»; у базі даних щодо колекції амфібій Київського зоопарку рід записано як «панцирноголов», що скальковано з російської назви (за: Ананьева и др., 1988): А. Майстренко, особ. повідомлення). Метричні ознаки зразка (самця) такі: довжина тіла — $L = 73$ мм, довжина гомілки — $T = 34$ мм. Забарвлення спини змінюється залежно від субстрату і освітлення: від світло-оливкового (при розміщенні на світлому субстраті) з яскравим відблиском до насичено бронзового (при розміщенні на склі в кутку акваріума, звичайно зранку) або землісто-темного (на вологому темному субстраті у спокої, коли тварина «втиснута» у темну ямку-схованку); черево жовтувато-золотисте. Завушні резонатори у «складеному» вигляді зеленкуваті (розміром 5–7 мм). Аналіз історії цієї знахідки показав, що амфібія була виявлена в одному з торгових об'єктів м. Луганськ при розборі ящиків з бананами (*Musa* sp.) з маркуванням «Еквадор». Вид вважається звичайним у своєму природному ареалі і має категорію LC (за базою даних МСОП). Він є типовим дендрофілом, що мешкає в кронах і дуплах дерев. Поширений на приморських рівнинах і в передгірних лісах на захід від Анд. Ця амфібія швидко адаптувалася до умов неволі. В тераріумі часто сидить на субстраті, а на ранок звичайно переміщується у верхній кут тераріума і вокалізує. Звуки — серії з 5–10 низькочастотних «рикань» з інтервалами між окремими звуками до 1 с; при цьому самець роздуває парні бічні резонатори, які в цей момент збільшуються до розміру 30–50 % ширини голови. Знахідка цього виду (і роду) амфібій далеко за межами природного ареалу засвідчує можливість його потрапляння з вантажами у віддалені регіони. При демонстрації знахідки в університеті автори отримали кілька повідомлень про відносно часті випадки знаходження в упаковках фруктів членистоногих: комах, павуків (у тому числі й великорозмірних), проте хребтна тварина в подібних товарах виявлена вперше. Такий спосіб появи нових видів («ефект чебурашки») з часом може стати переважаючим серед інших, відомих дотепер (інвазія, експансія, інтродукція). Раніше гіпотезу про завезення нового виду з товарами в межі сучасної території України висловив М. Щербак стосовно кримського гекона (*Cyrtopodion kotschy* Steindachner, 1870). — **І. Загороднюк, С. Петренко** (Луганський національний університет, ecolab_corsac@ukr.net).